

Als burger op desinformatie reageren

In het Debunking Handbook 2020 (Handboek voor het ontcrachten van desinformatie), de Rules of engagement for handling disinformation (Praktische leidraad voor het omgaan met desinformatie) en in "7 ways to protect yourself against misinformation" (Arizona State University) (Zeven manieren om uzelf tegen misinformatie te beschermen) staan nuttige praktische tips over het aanpakken van desinformatie.

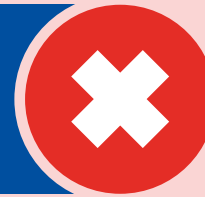
References:

¹ *The Debunking Handbook 2020*
<https://skepticalscience.com/docs/DebunkingHandbook2020.pdf>

² *Rules of Engagement for Handling Disinformation - 2022 edition*
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/14279253/KS-GQ-22-003-EN-N.pdf/d0017a54-e394-3887-d4ce-875aea0606fe?t=1643963795410>

³ <https://news.asu.edu/20200407-solutions-7-ways-protect-yourself-against-misinformation>

NIET DOEN



Rechtstreeks in discussie gaan met de verspreiders van desinformatie, bv. op sociale media

Dat maakt u kwetsbaar voor tegenaanvallen (zoals beschuldigingen van "nepnieuws") en lokt nog meer aanvallen uit.

De inhoud van de desinformatie ("de mythe") herhalen en als zodanig benoemen voordat u zelf de juiste informatie geeft

Dit zou opzettelijk kunnen worden misbruikt als een bevestiging van de verspreide desinformatie en ook afbreuk doen aan de kracht en de relevantie van argumenten en standpunten.

Bij een grote hoeveelheid negatieve berichten meteen openlijk afstand nemen van de woorden van de beschuldiger

Plan liever zorgvuldig uw vervolgstappen en formuleer geloofwaardige en goed onderbouwde reacties.

De boodschap met desinformatie/de naam van de verspreider rechtstreeks noemen als dat niet nodig is.

Bang zijn om desinformatie te ontcrachten

Nergens is aangetoond dat ontcrachting nadelig kan uitpakken, hooguit als de levensopvatting van mensen wordt aangevallen.

DOEN



Opletten waar uw nieuws vandaan komt

Als u het van sociale media (Facebook, Instagram of X) hebt gehaald, is het mogelijk onjuist. Vraag u af van wie bepaald nieuws komt en wat de achtergrond ervan is. Worden er in een artikel beschuldigingen geuit, vraag u dan af wie daar belang bij heeft en wat de bronnen zijn.

De oorspronkelijke bron controleren als u informatie van sociale media haalt

Ga na of een account al dan niet wordt beheerd door een geverifieerde mediabron. De geloofwaardigheid van mensen is meestal goed in te schatten aan de hand van de informatie die zij in hun profiel opnemen. Gebruik alleen "veilige platforms" met geverifieerde en betrouwbare accounts.

De bronnen van nieuwsartikelen checken en kijken hoe zij worden gebruikt en genoemd

Journalisten van traditionele nieuwsorganen werken volgens ethische richtsnoeren en zullen hun bronnen vermelden. Wees sceptisch over artikelen die uitsluitend op onbekende en onbevestigde bronnen zijn gebaseerd.

Verder lezen dan de kop

Lees altijd het hele artikel. Koppen zijn vaak misleidend omdat zij niet in eerste instantie bedoeld zijn om te informeren. Een kop is vooral bedoeld om u erop te laten klikken of om u de krant te laten kopen.

Uw nieuws uit meerdere bronnen halen

Het is goed om de informatie die u leest ook bij andere nieuwsbronnen te checken.



Op uw eigen emotionele reactie letten

Als u na het lezen bij uzelf een hele sterke emotie bespeurt (woede of grote blijdschap), dan is dat een duidelijk signaal dat u andere bronnen moet raadplegen om te controleren of wat u hebt gelezen ook waar is. Veel voorbeelden van desinformatie zijn niet bedoeld om te informeren maar om grote woede of angst op te wekken.

Desinformatie die binnen uw community wordt gedeeld vriendelijk corrigeren zonder daarbij de intelligentie van verspreiders in twijfel te trekken

Mensen kunnen in de verdediging schieten of zich aangevallen voelen als zij vinden dat zij beledigd worden en zich dan principiële vastbijten in een onjuist verhaal.

Duidelijke en eenvoudige taal gebruiken als u besluit om op desinformatie te reageren

Bedenk dat niet iedereen even goed bekend is met de specifieke materie of voldoende tijd neemt om uw reactie te lezen.

Proactief, positief, duidelijk en beknopt communiceren

Weerlegt u onjuiste beweringen, zorg dan dat u de desinformatie niet benadrukt. Leg uit waarom desinformatie onjuist is, want dat werkt beter dan alleen maar te zeggen dat het niet klopt.

Leden van uw onlinecommunities stimuleren om op desinformatie te reageren

Correcties door gebruikers en algoritmes (bv. tips voor gerelateerde artikelen met weerleggingen) kunnen een effectieve manier zijn om bepaalde misvattingen binnen gemeenschappen tegen te gaan met reacties op desinformatie.

De leden van uw communities helpen om kritisch te kijken naar online content

Deel deze tips met anderen en wijs mensen erop dat op sociale media overal desinformatie aanwezig is.

Gebruikmaken van platforms voor controle/factchecking.

Bepaalde termen of onderwerpen volgen met behulp van tools voor het opsporen van desinformatie

Deze tools kunnen ook nuttig zijn om zicht te krijgen op influencers binnen onlinecommunities.

Erop voorbereid zijn dat dezelfde desinformatie nogmaals zal opduiken

Desinformatie is vaak hardnekkig en moet keer op keer worden ontkracht.

